

Alguns apunts sobre Gabi Mora

Apunts de Ramon Sanabria

El meu primer record professional amb el Gabi va estar als inicis dels 80 quan jo era a Projectes Urbans al Ajuntament de Barcelona, i el Gabi Mora, juntament amb el Jaume Bach varen fer les places de Gràcia.

Recordo que eren uns moments molt il·lusionants per tots, era el veritable inici de la transformació de la ciutat. Però a la vegada ens trobàvem amb la dificultat del llenguatge al espai públic, no teníem tradició i no hi havia llenguatge modern al que referir-se.

Les Places de Gràcia, varen estar un conjunt magnífic. D'aquell projecte varen esdevindre moltes formes, materials i recursos que posteriorment varen constituir l'inici d'un un veritable llenguatge de l'espai públic de la Ciutat. De sempre les places de Gràcia m'ha semblat un projecte sòlid que ha aguantat perfectament el pas del temps. I es que l'arquitectura del Gabi Mora, amb el Jaume Bach i posteriorment amb Carmina Sanvisens m'ha semblat sempre solida i rigorosa.

A l'Escola, quan el Moneo va marxar, el Gabi va vindre a la nostra càtedra, amb l'Oriol Bohigas com a catedràtic... d'això ja fa una eternitat.

De sempre, he vist al Gabi professor, de la mateixa forma que al Mora arquitecte, sòlid i rigorós. Els projectes dels seus alumnes, es notaven ràpidament a les sessions crítiques perquè estaven pulits i endreçats. El Gabi professor era una clara continuïtat del Gabi arquitecte, preocupat perquè les plantes funcionessin i fossin coherents amb la resta del projecte, i s'intuïen tot un seguit de detalls, que segurament la mà experimentada d'ell havia conduït.

Hem estat junts molts anys a la mateixa càtedra ensenyant habitatge, ensenyant a mirar i a veure... o mes bé intentant que els alumnes aprenguessin de l'experiència i rigor del professors, i amb això el Gabi Mora ha estat un dels mes representatius.

També han estat intenses i emotives les nostres trobades amb els sopars amb l'Oriol Bohigas i la "vella guàrdia" ... amb tot em seguit de professors alguns ja retirats.

En aquests sopars, al Gabi li agrada explicar coses dels seus inicis... dels anys difícils, i mentre beu i riu va triant tot allò que la memòria l'evoca: els viatges amb Albert Illescas i Manel Brullet a Ibissa, el treball al MBM del carrer Calvet, la seva amistat amb Ràfols Casamada...

El Gabi Mora, es un bon arquitecte, i ha estat un bon professor, rigorós, disciplinat i coherent, d'això en poden donar testimonis tants i tants alumnes de diverses generacions que han passat pel seu taller, i tantes i tantes obres d'arquitectura que han sortit de les seves mans.

Estic convençut que aquest testimoni el recollirà amb entusiasme i coratge el seu fill l'Aureli.

Apunts d'Aureli Mora

Creieu-me, hi ha poques coses més complicades que la tasca que aquí se m'ha escomès. Escriure sobre la trajectòria del meu propi pare és com fer un relat d'un fragment de la meva pròpia –més quan hi ha 25 anys de mútua connexió– i la facilitat en caure en anècdotes familiars poc interessants per al lector és evident. Podria, doncs, abordar aquest text d'infinite maneres, tantes com experiències he viscut jo amb ell, però el més adient per a aquesta publicació és segurament aquell fragment en què les nostres trajectòries coincidiren a l'Escola d'Arquitectura, evidentment no com a professor meu, però dins la mateixa càtedra de projectes de matins on jo em vaig trobar com a estudiant a 3r curs.

El transurs de la carrera és un seguit d'alt-i-baixos progressiu en què els punts alts són aquells en què els coneixements que els professors et volen inculcar coincideixen amb els teus interessos del moment i es realitzen en la forma de pensar els teus projectes; els punts baixos són aquells en què et passes buscant de nou aquesta coincidència entre l'interès i el coneixement rebut. Aquell curs és segurament, i crec que no només per a mi, un d'aquells punts alts. Un curs centrat exclusivament en l'habitatge –tipologia que l'alumne entén fàcilment perque l'experiència dia a dia– en un moment de la carrera en què l'estudiant comença a entendre el potencial de l'arquitectura, desemboca en projectes molt intensos i estimulants. Però el fet que en aquesta càtedra s'ensenyi a fer habitatge no és casual, sinó el reflex de tota una generació d'arquitectes, els que aquestes publicacions volen retratar, que entenen l'arquitectura de forma humil, tot i que de les seves mans en surtin després les obres més exquisides. Obres de les quals en resulta una extraordinària capacitat per entendre el conjunt i alhora realitzar els detalls més refinats, que confien en la seva pròpia tradició –tradició local, però també entenen l'arquitectura moderna ja com a tradició, com a quelcom ja comprès– reinventant-la i enriquint-la amb el rigor, la disciplina i la coherència que en Ramon Sanabria emfatitzava i que, també ell, tant bé coneix.

Aquest elogi, que com ja he deixat entreveure no només va dirigit a l'obra de Gabriel Mora sinó a molts dels arquitectes i professors d'aquella generació, no és cortesia per a l'invitació a coordinar aquesta publicació, sinó que és sentit. La publicació que teniu entre mans ha intentat reflectir tota aquesta manera de concebre l'arquitectura a partir d'un fragment molt concret de la trajectòria de Gabriel Mora, molt recent, el del seu vincle amb Cadaqués.

Trajectòries

ETSAB

Memòries de l'Escola d'Arquitectura de Barcelona

02

Arribat aquest punt, després de trenta-cinc anys d'impartir classes a l'Escola d'Arquitectura de Barcelona, anys en els quals he anat formant els meus criteris de docència, reconec també el que m'ha influenciat com a alumne i posteriorment com a professor, estar al costat de tres grans figures del nostre món acadèmic i professional. Em refereixo, cronològicament, a Federico Correa, Rafael Moneo i Oriol Bohigas.

Actualment ja en fa ben bé quinze anys de les classes al costat de l'últim d'aquests tres arquitectes. La meua experiència com a professor, però, no ha parat mai d'enriquir-se, des d'ençà de manera molt més transversal, en els successius cursos de projectes que he realitzat al costat de bons professionals, professors i amics com l'Albert Illescas, en Manuel Brullet, en Ramon Sanabria, en Víctor Rahola i d'altres, i amb les successives coordinacions dels no menys professionals, ni menys amics Alfons Soldevila, Rafa Cáceres i Carles Ferrater. És en aquest últim curs que coordinava en Carles, l'any 2008 -avui en dia encara ho fa-, quan vaig llençar la tovallola de l'ensenyament després d'estar dos anys cobrant i euro de la seva butxaca, ja que als seixanta-cinc anys la direcció de l'Escola i la UPC em varen jubilar.

Ni jo mateix, ni cap dels companys que aniré citant al llarg del llibre, no hem estat mai a l'Escola per cap altra empenya que la pura vocació cap a l'arquitectura, i en cap cas pels ridículs sous que pugui cobrar un professor de la nostra universitat pública.

Gabriel Mora

